

Mateřské mléko může být dostupné i ženám, které nemohou kojit. Česko ale musí vylepšit systém mléčných bank, shodují se odborníci

30.7.2025 - Komerční sdělení | ČTK

Proč některé ženy nemohou kojit?

„Po porodu mohou maminky narazit na celou řadu překážek v kojení – nejčastěji jde o pozdější nástup laktace nebo nedostatečnou tvorbu mléka v prvních dnech po porodu, komplikace během porodu nebo po něm, či předčasné narození nebo onemocnění dítěte. Roli hrají i psychické potíže, jako je poporodní deprese, nebo nutnost užívat určité léky. Výjimečně brání kojení vážná onemocnění,“ vysvětluje na úvod MUDr. Milena Dokoupilová, primářka novorozeneckého oddělení Nemocnice Hořovice.

„Nejde o selhání – mateřství není zdaleka definováno pouze kojením. Ale v takových případech může darované mateřské mléko pomoci dítěti ke zdravému vývoji a přispět k uklidnění maminky,“ doplňuje Lucie Žáčková, ředitelka rodičovské organizace Nedoklubko, která podporuje rodiny předčasně narozených dětí a dlouhodobě se věnuje osvětě v oblasti kojení. Právě **ve dnech 1. - 7. 8. 2025 probíhá Světový týden kojení**, během kterého Nedoklubko tradičně pořádá edukační kampaň.

Pouze čtyři banky pro celou republiku

V ČR v současnosti zajišťují sběr a distribuci darovaného mateřského mléka čtyři banky – v Mostě, Praze, Hradci Králové a Českých Budějovicích. Tyto specializované jednotky fungují nejčastěji při nemocnicích a zajišťují přísnou kontrolu kvality, hygienickou úpravu i bezpečné uchovávání mléka. Současně dalších 17 porodnic disponuje sběrnami mateřského mléka, které mohou provádět sběr mléka pouze od hospitalizovaných matek a využívat pro vlastní potřeby.

„Přestože BMM poskytují důležitou službu, jejich dostupnost je omezená a obsluhují především své regiony. V některých částech republiky tak rodiny s potřebou darovaného mléka zůstávají bez pokrytí,“ popisuje současnou situaci MUDr. Jiří Dušek, MHA, primář Neonatologického oddělení Nemocnice České Budějovice.

Odborníci proto volají po jednotném systému a větší institucionální podpoře, která by umožnila rozšíření této péče i do dalších krajů. Současně by měly být práce a další činnosti v bance mateřského mléka bonifikovány, ne jako je to dnes, kdy vše hradí provozovatel BMM, bez finančních náhrad. Tím je blokován i další rozvoj již existujících BMM.

Co je potřeba změnit?

„K rozvoji sítě mléčných bank je potřeba komplexní, centrálně řízený systém – s jednotnými pravidly, stabilním financováním a dostatečnou logistikou. Ideální by bylo vybudovat až 17 bank tak, aby každá porodnice měla některou z nich v dosahu maximálně 50 kilometrů. Chybí také osvětová kampaň, která by motivovala matky k darování přebytků mléka, podobně jako je tomu u dárce krve,“ nastiňuje potřebné změny MUDr. Milena Dokoupilová.

„Velmi dobrý by byl i centrální registr přebytků mateřského mléka, kde by byla známa dostupnost darovaného mateřského mléka, včetně složení důležitých živin a doby použitelnosti. Následně by bylo možno distribuovat tuto životně důležitou tekutinu, která zachraňuje životy nedonošeným

dětem. Podobným způsobem funguje v současné době BMM v Českých Budějovicích. Celému systému by i prospělo vytvoření Asociace BMM, která by zastupovala zájmy již existujících, ale i budoucích BMM,” dodává MUDr. Jiří Dušek, MHA.

Důležitou součástí systému by měl být i způsob nefinančního ocenění dárkyň, například ve formě výhod od zdravotních pojišťoven. Důležité je rovněž vybavení bank potřebnou technikou, zajištění svozu mléka od maminek a sladění celého procesu s novými evropskými předpisy pro manipulaci s lidskými tkáněmi, pod které mateřské mléko legislativně spadá.

Výzva pro stát, pojišťovny i odbornou veřejnost

Podle MUDr. Mileny Dokoupilové by bylo možné na potřebné vybavení nových bank čerpat finance z fondů Evropské unie. Náklady na jedno takové zařízení by dle odhadů měly být zhruba půl milionu korun, dle zvoleného způsobu zpracování. Ohledně financování provozu by měla proběhnout diskuse mezi kraji, státem a zdravotními pojišťovnami.

Důležité však je také vytvořit potřebné personální zázemí. „V tomto roce jsme podali žádost na Ministerstvo zdravotnictví o souhlas se specializovaným kurzem práce v bankách mateřského mléka. Kurz by měl probíhat při Zdravotně sociální fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Půjde o unikátní vzdělávací program,” doplňuje MUDr. Jiří Dušek, MHA.

Foto: Nedoklubko

<https://www.ceskenoviny.cz/tiskove/zpravy/matenske-mleko-muze-byt-dostupne-i-zenam-ktere-nemohou-kojit-cesko-ale-musi-vylepsit-system-mlecnych-bank-shoduji-se-odbornici/2703619>